

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytűsdékben.

A szegedi nagy napok után.

A lefolyt szegedi nagygyűlés volt annyit érő, hogy érdemes vele foglalkozni arról az oldalról, mely nincs meg az elhangzott beszédekben, de meg van a szívben, melyet szellőztetni ritkábban szoktak, értem a közvetlen tapasztalatot, az impressziók világát.

Szegedre én azzal az előérzettel indultam el, hogyha még nem mondott csütörtököt gyűlés, hát ez lesz. Sorra járom az évi kath. nagygyűléseket, Szegedet nem láttuk, nem tapasztaltuk, egy szólván sehol.

Szeged intelligenciája, még inkább a pap-sága valami különösebb, helyzetéhez emelkedettebb álláspontot tudunkkal nem nem foglalt el a kath. mozgalmak fáradtságos országos intézésében a múltban. Hej, azoknak a kanyargó Tiszamenti nagy községeknek gazdag és tudós papságát, de sokszor odakívántuk a nagygyűlés pódiumára, és a tanulni vágyó tagok sorába széptípusu magyar népet. És ők nem jöttek! Jöttek a tótok a felvidékről, jöttek a palócok, a Dunántul szinmagyar népe, jöttek erdélyi lelkes tanítói a Pál Albertek és Majláth püspök kipróbált katonái, csak a Tisza buzatermő, aranykálászt érlelő vidékének büszke magyarjai tüntettek távollétükkel. Legfőlegb a nemzet első királyának szent jobbja elé jöttek el tisztelni Szent Isvánkor. Erről ismerni meg a magyar karaktert! Ha bajotok van, ide vele! S mi mentünk, mert sok a mi bajunk és kitértük lelkünk sebeit Szeged népének, ők velünk könnyeztek vesztén annyi szép erénynek, jobbat nyújtottak és szent ígéretet együtt tettünk: élni vallásunk és hazánk igazaiért.

A szegedi nagygyűlés remek volt és kell, hogy annak maradandó hatása legyen. Kellemesen csalódtam és kalapot emelek Szeged kath. népe előtt. A magyar virtus megkapta a magáét, elmentünk hozzájuk és buzgó kath. lelkületük a miénkkel összekapcsolódott és törhetetlen frigyre acélozódott.

Igaz volt Göröcsöni Dénesnek, aki a fehér asztalnál állt elő a legerősebb adaggal, hogy a hivatásos geológusok itt vannak, megállapították, hogy Szeged egy kincses bánya, az a fő, leszálunk-e a tárnába felhozni a nemes ércet a közjó oltárára. A kereszténység nélkül Szeged papjai ma legfőlegb a Népliget berkeiben táltos módjára fehér lovat áldoznának a Hadurnak. A megjegyzés csipős volt, — mindenki érezte, — és mégse sértő, mert a fehér asztal mellett hangzott el.

Szegeden oly kellemes jelenségeket tapasztaltunk, hogy a legszebb reményeket táplálhatjuk

a jövőre. Kath. intézményei élén derék, előkelő világi férfiak állanak, és Lázár polgármester felszólalásai sejtetni engedik, hogy szíve-lelke szerint beszélt. Szakosztályi értekezleteinken a kir. tanterületi főigazgató, a városi rendőrkapitány aktiv elnökölték.

Sohasem hallottam még, hogy kereskedősegédek utcán „Dicsértessék”-kel köszöntek volna és előkelő, gazdag iparosok mindig a vallás ígéjével köszöntöttek bennünket. Van is áldás rajtuk. A szegedi rózsapaprikát áruló kofaasszony-nak a nyakában például olyan tisztességes vastag aranylánc függött, hogy csak kereszt hiányzott róla, de felért vele az a Mária-érem, mely díszítette. Festői látványt nyújtottak a kiskundorozsmai legények, kik égszínké pruszlikban, gazdag aranyhímzéssel jelentek meg.

Többen rezes bandával jöttek és hol egyházi- hol világi dallamokat játszottak, amint a sor kívánta.

A nagygyűlés technikai rendezése páratlan volt. Semmi zűrzavar, semmi kápkodás. Mindenütt sokszámu rendőr, tűzoltó- és ifjusági rendezők tömérdék számmal. Maga a nagygyűlés szintere, a ponyvasátor pompásan, biztonsággal összeróva, a pesti iparcarnokra emlékeztetett. 10000 ember számára készült. Akusztikája nagyon jó volt, mert a periferiákon éppen oly jól hangzott, mint bent a közepben. Mindez egy páratlanul szép üde levegőjű liget kellős közepén. A sarkánál áll meg a villamos. Előbb a Tiszahídon megyünk át, hogy lássuk a fejlődő, nagyarányokban előre törtető Tiszapartot. A város tele van platánfakkal beültetett ligetekkel, tehát levegője van. Az igaz, hogy a külvárosok felé por is akad bőven, de ez annyival különbözik a fehérvári portól, hogy azt jól megszokták locsolni és tüdőben kárt nem tesz. A rendezés művészete az eucharisztikus körmeneten tünt ki. Ennél szebbet még nem láttam. Több nép és több gyertya volt, mint Budapesten hasonló esetben bármikor. 12—13 ezer ember hullámzott végig mind gyertyával. Bámész ficsuroknak kalapjai röpültek, kik nem voltak még arra megtanítva, hogy az Uristen előtt illik levenni a kalapot, s mindezt oly játszói könnyedséggel gyakorolták a fiatal rendezők, hogy régen tultettek fehérvári kollegáikon.

A körmenet akkor érte el fénypontját, mikor a Széchenyi-tér plátán fái között óriási négyzetben csaknem egész mivoltában tárult káprázatos pompájával a néző elé. Még a szegedi zsidók is beismerték, — ennél szebbet életükben nem láttak.

A körmenet jó másfél óráig tartott és minden ékesség, papi karing, selyem lobogók nagy

tömege, fényes egyházi ornátusok és lila talár mind megjelent a Legfőlségsébb előít való hódolatra. — A ki látta el nem felejtí, a ki nem látta sajnálhatja.

A rendezés munkáját mindenben egyöntetűvé az a kalauz tette, melyet Czapiik Gyula, egy lelkes Csanád c. m. pazmanita állított össze. A város története, nevesebb: középületei fénykép után másolva, a város utcái, látképe, vasuti menetrend, viteldij szabályzat pontosan összeállítva, úgy, hogy ezzel az utmutatóval az idegen teljesen tájékozhatta magát és nem bszontott folytonos kérdezősködésével senkit.

Igen praktikusán és izlésesen volt rendezve a banket is. — 500 körül volt a jelenlevők száma. Több jegyet nem adtak ki, mert nem akarták hering módjára a közönséget összeszorítani. Banket előtt egy szimpatikus ur, a főrendező kiosztotta a jelenlevő hölgyeknek a polgármester gallériájából készült csokrokat, azután az emeleten az ifjusági kar szerenádót adott a vendégek tiszteletére. A szellemes tósztok, az 500 torokból felhangzó pápai himnus és Isten áldd meg a magyart oly lelkes, bensőséges hangulatba ringatta a jelenlevőket, hogy későre járt már az idő, mire vegt ért a lakoma.

Szegednek sok szép középülete van. Mindannyi azonban még újabb alkotás. A Rókus templomot is felülmulja impozáns nagyságával a legújabban épült Zsinagóga, melyhez hasonlító talán az egész országban sincs. Hatalmas kupolával messze kiemelkedik az egész város fölött és titkos beszédben azt susogja nekünk: elnyomlak benneteket, ha nem ócsudtok fel és a tudomány, szorgalom fegyvereivel nem szerzitek meg a vallásos hitnek égbe emelésére szükséges kincseket!

Megismertük Szegedet, jó népet, előkelő vezetőit, pompás tereit s szívünk felemelkedett. Önkéntelenül is az a kérdés toltt elénk, minek megyünk mi Budapestre? Ott van elég gyűlés, elég tanfolyam, mindenki megtalálhatja a magáét, de a vidék nagy városai, Szeged, Szabadka, Kálcsa, Kassa hálfádkodó szeretettel fogadják be katolikus testvéreiket, lelkük széles gyűrűzetben tüzet fog és a keresztény civilizáció zászlója magasabba emelkedik.

Szeged, délvidek gyöngye, üdvözöllek a tá. volból! Szép voltál, lelkes voltál, el ne felejtad, hogy a hit emelt fel a pusztulás napjaiban, a lelkes hit vezet el a munkát megérdemlő örök babérhoz.

Látics György.

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalneműekben,
színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett.

Maj lapunk 6 oldal.

00000491

Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök beszéde a szegedi kath. naggyűlésen.

2. Azért nem lehet erkölcs vallásos alap nélkül s nevezetesen azért kell a kereszténység az erős erkölcsnek kialakítására, mert nem elég hisz az eszményekben, hanem hiszni kell az erőben is s meríteni kell tudni azt az erőt az eszményekből. Mit használ az eszmény, ha nincs erő hozzá? Mire való az eszményben való hit, ha nem párosul vele az öntudat, hogy ez az eszmény nekem való s én azt bírom és győzöm. A keresztény hit e kettőt mindig egyesíti. Nálunk az eszményt az erő kínálja fel. Az eszményt ugyanis az az Isten adja, ki az erőt nyújtja; az eszményre az az Isten kötelez, ki nekünk az erőt, a kegyelmet, az isteni befolyásokat nekünk számára biztosítja; a kereszténység tehát éppugy hit az isteni eszményben, mint ahogy hit a rendelkezésünkre álló isteni erőben. Én veled vagyok — mondja az Ur — higgy s bizzál bennem s megsegítek. Ő mutatja meg nekünk a legeszményibb irányt, mondván: Legyetek tökéletesek, mint ahogy a ti mennyei Atyátok tökéletes; de ugyanakkor az erőt adja hozzá, mely újja szűl, Isten gyermekeivő avat; vért, lelket, természetfölötti tehetségeket, erényeket önt belénk; parancsokat ad, de kegyvet, lelket is ad hozzá; erkölcsi tisztaságra kötelez, de imára is tanít, hogy mindnyájan mondjuk: ha akarsz, megtisztithatsz engem; kísértések, küzdelmek elő állit, de minden igazi keresztény az érvekkel szemben azt érzi, amit Pál apostol: omnia possum in eo, qui confortat, mindent megbirok annak erejében, ki velem van; nehézségek éjjébe állit, de elmondhatja velünk Szent Lőrinc szavát: mea nox obscurum non habet, az én éjjem nem sötét, tele van csillagfényvel. S az egész kereszténység végre is nem egyéb, mint először meggyőződés a minket megváltó és segítő magasabb erőkről s azután élet e magasabb erőkből; mert akik Isten fiai, azokat az Isten lelke s ereje viszi, élteti és segíti. Élnek belőle!

Ez az erőt azután küzdelmes, harcias akaratot, mert ez az Isten a legnagyobb realizmus alapján adja; közre kell működnünk, küzdenünk, dolgozunk, hogy célt érjünk. Nem változtatta meg u. i. a világot, hanem az a fizikai erők kerékein halad előre; nem akasztotta meg a gazdasági fejlődést, hanem elváltozásai s válságai közbé állította be az embert; a természet ösztöneit s szenvedélyeit sem némitotta el bennünk, hanem azt akarta, hogy a durva, ösztönös, alacsony természettel szemben érvényesüljön a lélek, a szellem. „Agendo contra”, ez legyen jelszava s törekvése mindig oda irányuljon, hogy a természetszerűt emelje, nemesítse s magasabb foku életre segítse.

S így van ez jól, hogy a szellem és lélek új és magasabb rendű erő legyen a nagy mindenségben s magához való világot teremtsen: ezt hívjuk kulturának. Azért áll a kultúra harcban vagy mondjuk, fölüentes érvényesülésben a természettel, az ösztönrel, az alacsonyabb tendenciákkal, mert a különbség sürgeti.

A krisztusi ideál is nem békét ígér, hanem harcot sürget s le akarja törni az emberben az állatot, hogy szintén istenfivő nevelje ki az embert. Krisztus maga nemcsak Údvözítő, hanem példakép, melyet utánozni, melyért küzdeni s lemondani kell s a kereszténység is nemcsak vigasz és megváltás, nemcsak felszabadítás és győzelem, melyet Krisztus eszközzel és vív ki, hanem közreműködés, fegyelem, önmegtartózkodás, küzdelem, melyet az embernek kell Isten kegyelmével folytatnia. — folytatnia, míg él! A ker. élet nem virágos rét csak, melyen andalgunk, hanem építési telek is; rajta épül az Isten városa; ott kapács csattog s vész cseng, ott szírtékből oszlopokat faragnak s kőlapokból csipkéket vernek; van ott por, verejték s fáradtság is elég; de a munka fölött ott villog az Isten városának ideális képe s a csattogásba, a zajba és zavarba harci harmonák egyre megszólaltatják a győzelem motívumait.

Mily óriási munkaprogramm ez s mily óriási erőfeszítést emel. Fojton csak dolgozni a lelket, fegyelmelni a testet, legyőzni az ösztönt, de nem baj, követelheti, mert hiszen az erőt ő

adja hozzá! Krisztus jár előttünk s ez a Krisztus oda mutat az ember lelkébe s azt tanítja: itt az Isten, itt Istenrel érintkezel; ahol az ideál ismerete fakad, ott fakad az erő hozzá: „Aki bennem hisz, abban az élet eleven forrásai fakadnak; az megérzi, hogy a végtelenből lőkret benne kedv, bátorság s zive az isteni élet szivdobbanásaitól ifjul. Azt érezték — mondja tovább az apostol — amit Krisztus érezt: éljétek azt át, megtehettek; fogjátok át s megérzitek, hogy erő megy ki belőle; tapasztalni fogjátok, hogy szava szellem és élet s hogy a fáradt, elsötétült lelkébe világosságot gyujt s a szomorú, dekadens szivekre erőt önt s lelket ver. Ezt adja a hit, s ezt nem adja a kultúra.

S itt megint csak azt mondom: az eszményi s természetfölötti erőkre szükségünk van s nem lehetünk meg nélkülok. Nem lehetünk meg nélkülok azért, mert az idealizmusnak kiapadhatlan forrásokra van szüksége s az emberi természet, a humanizmus, a szociális fejlődés nem fakasztja azokat; szükségünk van kifogyhatlan erőkre, melyek éjjel-nappal feszülnek s nem kulturának, nem műveltségnek, hanem Istennek köszönik eredetüket; Istenadta erők. Ezeket a hit adja!

3. Vallásos alap kell végre harmadszor az erkölcsiségnek, mert ha valaminek a világon, hát az erkölcsnek van lélekre, lendületre szüksége, mint ahogy szüksége van a természetnek élető leheletere s meleg napsugárra. Ezt a lendületet, a lelkesülést, az entuziazmust pedig az erkölcsi jóhoz a vallás adja.

Hogy az erkölcsiséghez meleg, lendületes lélek kell, azt nem szükséges hosszasan bizonyítanom, hiszen az emberi lélek tevékenységének hajtő ereje a szív s a nagy műnek a gyökere az érzésben rejlik. A filozófák mind valamiképpen a miszticizmusban, az érzésben gyökereznek; az ész az érzésből veszi intuícióját energiáját, a művészetet az érzelem sugallja s annak a belső világnak, a morális öntudat világának kiépítéséhez is lendület, meleg lelkesülés kell. Lehet az a belső világ gazdag és színes s akkor kedély és érzés és lendület hordozza; lehet az a belső világ lapos, nyomott, hideg s az azért, mert nem dobog benne szív s nem lánghat a lélek. Ezt a belső világot meg kell tehát teremtenem meleg, érző lélekkel; más nem ért hozzá. Ugyancsak ez a belső világ az akarat világa s annak motívumokra, kiindulásokra van szüksége; kiindulásokra nehézségek s lelkesülésre keletlenések közt. Már most hol az a morál, mely a lelket fölmelegíteni s erőseinek mélysegeit kellőleg fölkaparni tudja? Hol a morál, mely megígátítja a szeretet s áldozat bűbájától az élet poros, köznapit utjain jár, számító, önző embert? Ahol a morális csak a dolgok rendjére utals a kötelesség jelglapjai közt vezet el; ahol a belátás hideg eszményekre mutat, melyek mint néma színékek jelzik a meredek utat s legfőbb a kategorikus imperatívus képlárbot-jára engednek támaszkodni: ott belátásból lehet elég, de lendületből kevés lesz. Mástépp van ez a keresztény morálban; ott teljesül Krisztus szava: az én igém szellem és élet, még pedig meleg, vonzó, édes élet; ott minden él és minden az élet viszonyába lép velünk: ott az eszmény Isten gondolata, a törvény Isten akarat, a felelősségérzete a lélek szellemi méltósága, a kötelezettség érzete az örök jóban, az Istenben való részesedés; a törvény szentesítése az Isten legfőbb uralma; ott főség, eszmény, törvény, erő, kegyelem egy szóba, egy örvendetes valóságba oltvad, abba, szeressed a te Uradat, Istenedet teljes szivedből; szeress s ne kételkedjél, szeress s győztél! A szeretet istenivő fokozva inspirál, biztat, vonz, bátorít, vigasztal; ezzel a szeretettel kell gondolkodni, látni, cselekedni, szenvedni s tűrni. Ez a szeretet teremti értéket: Schätze schafft nur Liebe; ez a szeretet változtat el világot; ez a szeretet meggyőző róla, hogy élni érdemes!

Ezt a hívő, bizó, szerető életet élte át Krisztus számunkra s erre vezet rá minket; köznék jönn, köztünk élt, a munka és a szenvedés, a fölüeny s az igénytelenség útjait taposta, hogy utána jöjünk s hogy nyomaiiban ne legyen utunk nehéz. Erdemszerűvé tette a szenvedést s elviselhetővé a nagy kereszteteket is, s ezt csakis ő érti, ő egyedül. Páratlan megnynyugvást nyújtott a szenvedőnek s az emberi kint és könnyet saját számalmanak vigaszával édesítette. A legszembetűnőbb s legszimpa-

tikusabb jel a világon a kereszt lett s a legmelegebb bensőség, a számalozó szeretet itt van otthon.

S ez a szerető Krisztus ma is köztünk van; közel van, vonz és erőt szentségeiben, főleg az Oltárszentségben; vérelvől táplál s szeretetével nevel bator, áldozatkész nemezédéket; Mily fölüenyessége! Unneplő morál ez; áltárszót mint az ég mélysege. Mily friss és úde; fáradtságot nem ismer mint a hegvek patakjai. Mily meleg és édes, mint lelkünk és vértünk! Mily általános s szivehez szóló! Nem kell hozzá tudomány, sem bibliotéka; szivből szivehez szól, mert összes bölcsesége s ereje ez: szeress! Áldozatainkat inspirálja, utainkon vezet, harcainkban oltalmaz!

S mi csoda ezzel szemben a hitetlen kulturának szárnyaszegett intellektualizmusa, mely sok tanakodás után végre azt sūti ki, hogy biztosan nem lehet tudni semmit! Mily hidegek s laposak a pozitívista morálak magyarázatai, melyek szerint az erkölcs csak öntudatlan, egyéni kiadása a szociális szükségleteknek! Mi teremhetne ezen a hideg, átkozott talajon más, mint önzés, szivtelenség, fagyűllőlet, vadság, félműveltség s az élet éjszakai oldalain szemben a teljes erkölcsi bankrott? S a lelki élet e tatarjárása érzelme h-vatást a világ vesztésére? Tagad-hal-ai. hogy ha érrez akkor csalódk, de tölünk ne várja, hogy kövessük.

De hogyha ily elkerülhetlenül szükséges az erkölcshöz a vallásos alap s hogyha oly kimondhatatlan fölüeny a független morál fölött a keresztény morál, fölvetődik a kérdés: megteszünk-e mi mindent, hogy e hatalmat érvényesítsük s nevezetesen nem követünk-e el hibákat a keresztény morál érvényesítésében? Bevallom, hogy ez utóbbi tekintetben lehetnek ellenünk kifogások s magam is szivesen sürgetem a következőket:

a) Kifejtettem, hogy nekünk nem kell választalan morál s épp oly kevésbé kell erkölcs nélküli vallás; az előbbre nézve állásfoglalásunk világos, az utóbbi illetőleg nem elég következetes és szigorú, s ezen akadnak fönn ellenségeink. E kifogások s félreértések elkerülésére mindenken oda kell hatnunk, hogy a vallás a tisztességgel, a becsülettel s az erkölcs nemesbűllésével s emelkedésével mindentűl karöltve járjon, hogy szolgálja, emelje s nevelje az erkölcsi érzést, az erényt, az erényes életet. Ha a gyökértől elvárujk, hogy hajtsjon ki lombban, virágban, méltán elvárja ezt a világ attól az isteni gyökértől, melyben Isten ereje rejlik, melyet Krisztus vére öntöz, méltán elvárja ezt a hitűl; hajtsjon hát ki a hit erkölcsi életbe. „Justus ex fide vivit”, az igaz a hitből él; e kijelentésben a hangsúly a hiten van, hogy t. i. az igaz a hitből indul ki; de éppén úgy kell a hangsúlyt az életre is fektetnünk s hangoztatnunk, hogy aki hisz, az él is, él Isten gondolatai s az erény követelményei szerint. Legyen hát az a hit élő hit; látszassék meg rajta az élet ereje, tündököljön rajta Krisztus eszményisége; legyen az a vallás telivé erkölccsel; éltessen, fejlesszen, leheljen erkölcsöt. Ha a vallásosság ritussá, ceremoniakv, szertartásokká s az azokban való részvétellel zsurugodik; ha a üres, lelketlen formává s pedanteriává válik: akkor nem lűkretnek benne szellem és szépség. Az erkölcsöt nem hordozó s nem fejlesztő vallás komponáltája önmagát. — Ez nem az evangelium szelleme; Krisztus mindentűl a bensőségbe, a mélysegebe, a szivet sürgeti, fáj neki a külsőségesség vallás, mely tömjént gyujt, de a zive hideg, — mely aranyos gyertyatartókban lángot ápol, de a lelke sötét, — mely imádkozik ajkkal, de a keze véres — mely misét szolgálhat, de maga áldozatot nem hoz, — mely kegyelmet kér, de maga nem ad, mely templomokat épít, de fejét a szegények a-ka borítja! Vallást akarunk, mely tiszta s zivvel a köteleesség útján jár, mely nemes erkölcsökben virágkoztatja ki a lelki világot, mely embert testvérként magához ölelve közeledik az oltárhoz, hogy ott azután elmondja méltán, mert már átélté praxisban a legszociálisabb imát, a Miatyánkot.

b) A második követelmény, melynek még kell felelnünk, az, hogy a keresztény morált belevigyük a köznapi, reális életbe, hogy beállítsuk azt a közönséges élet széles medrébe s meg legyünk győződve, hogy annak ott a helye

hogy ott kell érvényesülnie. E részben sokféle nézet jelentkezik a keresztény népből s e nézetek határozottan gyöngítik a kereszténységet. E u. i. a kereszténység gyöngítésének tartom, ha valaki azt hiszi, hogy a közélet, a kereskedő, ipari, technikai, hivatalnoki élet nem lehet igazán keresztény s azt gondolja, hogy aki krisztusi életet akar élni, annak a pusztákba s kolostorokba kell vonulni; meggyöngíti a kereszténységet, aki azt gondolja, hogy az iparos nem lehet oly keresztény, mint a remete. Krisztus ellentmond e felfogásnak; ő nem azért jött, hogy a pusztát benépesítse remetékkel, hanem azért, hogy a názáreti háznál éljen s kívánta, hogy e názáreti házhoz hasonló legyen a felső s az alsó szomszéd háza és sok ily házból alakuljon ki az utca, a város, a világ. Krisztus nem lett stilita 40 kilométernyire Antiochiától, hanem iparos, kézműves lett s példát adott arra, hogy hogyan kelljen az egész életet az ő szellemében s az ő példájára szerint kialakítani. Ne emeljük hát ki ideáljainkat az életből, hanem dolgozzunk azon a magától értetődő föladaton, hogy a kereszténység hordozza s járja át a közéletet, — hogy telítse a lelkeket — hogy mint életföldet s életföldtétel mindenkihez közel, nagyon közel álljon s képesítse rá az embert mindenütt a szép, nemes krisztusi életre! Krisztusi vallás, krisztusi egyház, tanítás élni! Lám, a veréb tud élni, a lilium tud élni, a hal az óceánban, az oroszlán a pusztában élni tudnak, tudjon hát élni az ember is, tudjon valóságos házában és palotájában, szerűs kertben és gyárban, parlamentben s kaszinóban élni s akarjon is élni krisztusilag, akarjon úgy, hogy még meg se forduljon agyában a gondolat: Krisztus csak a templomban, a pusztában, a zárdában való; Isten ments, Krisztus az élet egész vonalára való. Ezt hiszem s élem!

c) Kerülni kell továbbá azt a látszatot, mintha mi az emberi élet értékeit s földi céljait megvetnők vagy kicsinybe vennők, mintha mi azt gondolnók, hogy ezek megvetésében s letérésében áll a tökéletesség. Van az emberi léleknek sokféle kincse, milyen a tudomány, művészet, elmésség s az érznek különféle irányzatai, van barátság, szeretet, szerelem, kedélyesség; van családi élet, tisztelő, közbecsülés; már most nem szabad azt gondolnunk, hogy ezek megvetésében áll a tökéletesség, vagy pedig azt, hogy ezek kívül állnak az erkölcsön s nincs sok közül hozzá. Ferde irányzat s elmaradt gondolatlanság azt hinni, hogy csak az ima, a bójt, az alamtisna jócselekedet; dehogyan, az egész emberélet s annak összes értékei lehetnek erkölcsileg jók. Isten gondolatai, Isten akarat, minden emberi cselekedet szinarany lehet, ha azt hitből, jószándékkal, jóindulattal végessük.

d) Nem mulaszthatom el hangoztatni azt sem, hogy neveljük magunkat az életnek itt a földön elérhető, tehát sironnenni céljaira is; lásuk azokban Isten gondolatait s szándékait, melyeket nekünk kell megvalósítanunk. Ismerjünk azokban kötelességekre, melyeket teljesíteniünk kell munkában, iparkodásban, az erők s tehetségek kifejlesztésében. A munka nagy kötelesség. Pál apostol mondta, hogy aki nem dolgozik, az ne is egyék. Kötelesség pedig a munka első sorban azért, mert az ember is, a világ is csupa erő és tehetség, melyet Isten teremtett s teremtett azért, hogy beláthatatlanul csodás fejlődésben érvényesüljenek s úgy akarta, hogy a haladás és fejlődés a természetben és az emberiségben dolgozza s kifejtse az egész, nagy, isteni tervet, melyet a világba befektetett.

Ezt a világba rejtett tervet ki kell tehát dolgoznunk s kidolgozzuk, mikor az erőkkel felhasználjuk s a világ haladását tudományban s művészetben észrel s tehetséggel, az iparban felalálásokkal, gőzzel és villámmal előbbre vesszük. Folyton felvetődnek új problémák, új célok, az élet minden terén, a társadalmi élet terén is; a politikai s szociális szabadságok, az emberi életnek, jobb, türethetőbb intézményei. Mind csupa nagy feladat, melynek megoldásán dolgoznunk kell. Már most megint csak ferde irányzat s ugyancsak nem isteni gondolat volna, ha valaki azt gondolná, hogy a keresztény erkölcsiség e törekvéseket nem becsüli s hogy a tökéletesség ezek megvetésében áll. Kité hát a világ s annak minden ereje? Isten-e vagy a sátné? Domini est

terra et plenitudo ejus, Istené a világ s erőinek készlete.

Ha elvonulunk s a haladás és fejlődés műveit fitymáljuk, ha unottan és kedvetlenül azt kívánjuk, hogy csak halnánk meg mielőbb s szabadulnánk az élet napszámától, ha fáradt szemmel s szárnyaink kiboptása nélkül nézünk föl a magasba s várjuk a jobb világot; azt a benyomást keltjük, hogy a világ nem az Isten világa, hogy az Isten gyermekeinek nincs itt vállalkozási tere, de ezzel egyszersmind rászolgáltunk arra, hogy a munka és küzdelem kerülését illetőleg tökéletességünk nagyon hasonlít a lazzarónik világnézetéhez. Becsüljük hát meg a világot s az embert, mint az erők készletét; bec-süljük meg a haladás és fejlődés nagy munkaprogramját, mint Isten gondolatát és szándékát s tegyük meg bátran a következtetést, hogy az igazi, krisztusi morál az Istennek e szándékait is nagybecsűli s hogy szent kötelességeket lát a haladás és fejlődés nagy munkájának serény folytatásában.

Állítsuk be a kereszténységet az életbe, azt a szent és gyakorlati kereszténységet az élet összes vonalaira s érvényesítsük serényen s következetesen. Ne legyünk a keresztény erkölcsnek hívei csak szóval, sőt ne is csak lelkesüléssel, hanem legyünk hívei az életben s a munkában. Ne feledjük, hogy a világ az Istené s hogy azt Isten számára kell kialakítanunk, kialakítanunk itt és most, kialakítanunk a jövőben is. Ne tekin-tsünk csak a múltba; inaktivusok szokása ez. S ne éljünk a múltbőlcseket, ne mutassunk rá hősökre, kik mind a múltban állnak, hanem neveljünk hősöket a jelenben; megvan az erő, sőt csakis itt van a tulajdonképpeni erő, de vigyázzunk, ne tévesszünk irányt, melyben elcsenevesszedik a lélek a vállalkozás. Akkor a kereszténységre senki se fogja rá, hogy fölséges gyászinduló, senki azt, hogy édes, bensőséges idill; mert érzni, tapasztalni fogják, hogy jelenvaló s hódító hatalom, mely Istentől indul ki s isteni induló s nem gyászinduló lévén, győzelemre vezet.

UJDONSAGOK.

— **Veni Sancte!** Piros, pozsgás-képi fiúk, a kik megedzve, a játékban, a vidám bohóságokban szinte kifáradva, édesanyátok s szeretteitek ezernyi áldásával, jókívánataival és csókjaival terhelten jöttök a komoly munka küzdőterére, első utatok a templomba legyen. — A bőséges, az áldás, a tudás **Istenének** oltára előtt emelkedjék kebletek fohászra. A mi jó van, **Tőle** származik. Ti pedig **jót** akartok. Derék, hasznos fiai kívántok lenni a magyar hazának, a ti második édes anyátoknak, az egyháznak. A minden jők adójától s minden magyar pártfogójától, a **Szent Szűztől** esdjen ajkátok áldást, hogy az új iskolai év, lelketek virágos tavasza, sok édes mézzel, tudománnyal s a mi a fő: **igazsággal** gazdagítsa lelketeket. Akkor nem hiába éltetek s boldogan mondhatjátok, hogy megtették, a mivel tartoztok.

— **Az Dítaregylet** rendez havi szentmiséje holnap reggel 8 órakor lesz — a szeminariumi templomban.

— **A szegedi nagy napok.** A Szegedi Katolikus Nagygyűlésen résztvevő tagok azt mondják, hogy Magyarország Kath. Nagygyűlés nem sikerült még egy, mint a szegedi. Mindenki el van ragadtatva, aminek pompás, zámatos magyarsággal megirt sorokban mai kedves vezércikkünk ad kifejezést.

Azt talán mondanunk sem kell, hogy meggyespüspökünk, **Prohászka Ottokár** dr. óriási beszéde mintegy gerince volt az egész ünnepélynek. Mi nem tarthatjuk magunkat hivatottaknak, hogy az ő dicséretére vállalkozunk, csupán csak arra kérjük olvasóinkat, hogy olvassák el figyel-

mesen a csütörtöki és mai számunkban közölt szép beszédet.

De meg kell emlékeznünk **Vass József** dr. szerepléséről, a ki — ha olvasóink figyelmével kísérjük, észre kellett venniük — a szegedi országos nagygyűlés leg többeszer igénybe vett szónoka volt. Mindenki tudja, hogy nem a maga akaratából, hanem az országos vezetők felkérésére folyt. Hogy mit jelent ez, — egy éig, még 30 éves fiatal papra, a ki tanulmányai elvégzése után csak pár éve szerepel még a nyilvánosság dobogóján — azt fölségesen magyaráznunk. Nem is magyarázzuk, csak azt jelentjük ki, hogy büszkéek vagyunk **Vass József** úrra, a ki a magyar katolikusok vezetési árnyékában, hogy a legelső sorokban irányelveket jelöljön ki hazánk jövődjében. Sic itur.

— **Kinevezés.** Dr. Matievits Dezső az adonyi kir. járásbíró mellett alkalmazott ügyvédségi megbízottal állandó helyettesessé neveztek ki.

— **Rendkívüli közgyűlés a városnál.** Székesfehérvár szabad kir. város törvényhatósága e hó 15-én rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésnek két tárgya lesz: a vízvezeték versenyfárgyalás kiírása és a város összes adósságainak rendezése.

— **A bicseki zászlóünnep.** A bicseki keresztény szociális munkásegyletet szeptember 5-én, vasárnap tartja zászlószentelési ünnepségét nagyságos Windisch Mariska kisasszony zászlóánya védnöksége mellett. A felszentelést az egyesület díszelőke Szarka Gyula plebános végzi. Egy órakor bankett. Délután táncmulatság. Az ünnepély iránt az egész vidéken nagy az érdeklődés, amely felette lényesnek ígérkezik. Nagyban fogja emelni az ünnepély fényét a zászlóanya száz korszorú lánya. Eddig a komáromi, törökbálinti, csákvári, székesfehérvári és budapesti egyesületek jelentették be részvételüket.

— **Áthelyezés.** Sándor Dezső soproni kir. fegyintézeti tanító és Winkler Agoston székesfehérvári családfőt kölcsönösen áthelyezték a miniszter.

— **A kath. sajtónak.** Dr. Koronczay József orvos 3 K, Pflinn István 2 K, Kézgyöngy Takarékpénztár 2 K, özv. Vecseri Lajosné 2 K-t adományozott a kath. sajtónak.

— **Kinevezés.** Fonyód Gyula Csapdi község állami elemi iskolájának tanitóját helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki Széchényi Viktor gróf főispán.

— **Országos baromfikifállítás.** A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület ez év szeptember hó 15—19-ig Székesfehérvárot Országos baromfikifallitást rendez.

A kifállítás célja: az idei baromfitermények értékesítése, osztályozása és díjazása.

A kifállítás anyaga: Valamennyi osztályban elfogadjatik mindenféle **közönséges vagy fajbaromfi, galamb, tenyeryutty, enéklő és díszmadár, végül baromfitenyésztési segédeszköz, baromfitermény és szakirodalom.**

Térdíjak: 1. csoport: pulyka, lúd és kacsák után rekeszenként 6 kor.; 2. csoport: tyukok, gyöngytyukok után törzsenként 4 korona; 3. csoport: galambok párjáért 1 korona; 4. csoport: tenyeryutlak párjáért 2 kor. fizetendő; 5. csoport: tenyészési segédeszközök, termények, szakirodalom és madarak kalitkájáért elfoglalt terület □ méterje 2 korona.

Díjazás és díjak. Minden fajta külön osztály képez és így a maga fajta osztályában nyerhet I. aranyérmét, II. ezüstmédálét, III. bronzérmét.

Bejelentési határidő ez év szeptember hó 12. A bejelentésekkel egyidejűleg a helypénzek is beküldendők, még pedig egyesenes a rendezéssel megbízott **Szárnyasaink** szerkesztőségéhez, Budapest, Aradi u. 14.

A kifállításra csakis azon kiállító rendelheti be állatait, ki állatainak elfogadásáról a rendezőbizottságtól előre értesítést kapott.

Helypénzkezelvény. Mindazon tenyésztők, kik a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület, továbbá az országos Baromfitenyésztési Szövetségnek tagjai 10% helypénzkezelvényben részvesznek.

Bejelentés módja. Tekintettel a rendelkezésre álló idő rövidségére, külön programot és

bejelentési ıvek nem adatnak ki. A bejelentést legjobb levélbellel beküldeni. Ezen levélben megírandó a kiállítandó állat fajtaja, melyik osztályba nevezetlik be, életkora, színe, darabszáma, külföldi jelle (járgyüri szám és ára. Minden kiállításra küldött állat lebélyegzendő. Baromfiak balazsárnyuknak belső részén, tengerinyulak gumimébőlyegzővel balfülükön. A le nem bélyegzés következtében esetleg származható zavarokért a rendezőség nem vállalhat teljes felelősséget.

Tekintettel, hogy a bizottság csak korlátozott számú ketrecekkel rendelkezik, csak korlátozott számú bejelentést fogadhat el. Ezen okból tisztelettel kéri, hogy minden tenyésztőúrunkat, a kik kiállítani akarnak, hogy ezt minél előbb eszközözzék, miután a bejelentés a bejelentés sorrendje szerint lesznek elfogadva.

Szíves jelenkezéseket kérjük a „Szárnyasaink” szerkesztőségéhez Budapest, VI., Aradi-u. 14 szám alá küldni.

A Vízvárosi templomra. Zichy Lujza grófnő, aki pár hónap előtt 850 koronát volt kegyes a Vízvárosban Jezus Szíve tiszteletére építendő templomra gyűjteni, a napokban ismét 500 koronát küldött a templom belső felszerelésére, Bilkei Ferenchez, az építő bizottság titkárához, aki azt a városi pénztárnál letétbe helyezte. A nemes grófnő lelke előtt egy magasztos cél lebeg, hogy Szent István városában, a megye központjában építendő templomban minél többen imádják Jezus Szent Szívét, az Ó irántunk való nagy szeretetének forrását, s hogy innen a központból minél több áldás áradjon a Jezus szeretetéért esedeklők életére. Zichy Lujza grófnő főrangú ismerősei között gyűjtötte a jelzett összeget. Az adakozók nevei a következők:

Herceg Pálffy Miklós	20 k.
Özv. gróf Károlyi Gyuláné	130 k.
Gróf Károlyi Zsuzsanna	
Gróf Károlyi Juliette	
Gróf Károlyi József	
Gróf Pappenheim Siegfried	
Gróf Pappenheim Siegfriedné	
Gróf Cziráky Antal	50 k.
Gróf Cziráky Antalné	50 k.
Győry Teréz grófnő	50 k.
Gróf Majláth Gézáné	20 k.
Herceg Esterházy Miklósné	20 k.
Gróf Esterházy Pálné	20 k.
Gróf Cziráky Béláné	20 k.
Gróf Cziráky Louise	20 k.
Meszlényi Benedekné, Báró Gudenusné és Kégi Dezsőné	80 k.
N. N.	20 k.

Kívülről egy elkészült állású pap szent misék elvégzésével 55 koronát juttatott a templom céljaira, a hívek pedig újabb 20 kor. 50 fillért juttattak a szent célra.

Az érdeklődőket megnyugtathatjuk, hogy a templom építésének összes előmunkálatai a befejezéshez közel állanak. A belügyminiszter beleegyezését adta már az aggintézet 10 ezer 800 kor. telekoladási összegének a templom építésére való átnyújtására. Az építési összeghez szükséges 12 ezer kor., a melyet Saára Gyula dr. polgármester Proháczka Ottokár dr. megyéspüspök meleg ajánlásával támogatva a vallásalaptól kért, a miniszteriumban szerzett értesülésünk szerint még ez évben tárgyalás alá kerül. Lehet, hogy még ebben az évben, esetleg egy-két esztendő muíva, de minden kilátás szerint az építő bizottság rendelkezésére jut.

Az építéshez az összes előkészületek meg a tél elején megtörténnek, hogy a tavasszal az építés akadály nélkül megkezdhető legyen.

Tankönyvek az összes iskolákba, a legújabb kiadásokban kaphatók Kükner Péter cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Szekefehervárról.

Beírások a kereskedelmi tanonc iskolába. A kereskedő tanonc iskolába való beírásokat f. hó 9 én és 10 én d. u. 4 órától ötig eszközöljük. Felhívjuk a kereskedő urakat, hogy inasaikat pontos időben irassák be, mert a 1897. évi 25314. sz. a miniszteri rendelet értelmében: az elkésve történő bejelentés mulasztásnak tekintetik, mely büntetés alá esik. Az előadásokat f. hó 13-án d. u. 3 órákor kezdjük meg. Az igazgatóság.

Brenner ur a vidéken. Bicskéről írja tudósítók: Ezen jeles ur Bicskétis meglátogatta. Több szőlősgazdánál tette magas tiszteletét, kioktatván őket, hogy mily előkelő megbízása van a párisi kiállításról. Ném kisebb, mint hogy megvegye a bicskeieknek borát 50—60 koronájával azon feltétel mellett, ha a párisi kiállítás kitüntetés nyer. Persze ehhez egy pár líveggel minta is kellett több szőlősgazdától, a minta mellé pedig fejenként 25—25 kor. költség különféle címeken. Meg is adták neki a legnagyobb örömmel, hiszen aranyérmet nyer a bor, no meg aztán oly nagyszemű áron megveszik, amilyenről még a herköpáter sem hallott. Alig mult el pár nap tényleg megérkezik csaknem postafordulattal az örömhír, hogy a bicskei bor aranyérmet nyert a kiállításon. Ki kell tehát váltani az aranyérmet, potom 105 korona az ára. Brenner ur nagy öröme ki is váltotta egynéhány az aranyérmet, kipótolvá a már adott 25 koronát 105 re. Mire azonban megérkezett volna az aranyérem, szegény Brenner urat lefűleték s most sem pénz, sem aranyérem nincsen, meg a bor is megmaradt. No meg aztán egy kis mérgeledés is, hogy így falmak állította őket a párisi kiküldött. Vigasztalódnak azonban a léprementek, a kiküldött Brennerből baktüldött lesz... a dutyiba s hogy máris brennei a ház felette.

A Székesfehervári Torna Club f. hó 5-én, vasárnap délután 3 órákor a sóstói versenypályán barátságos futball mérkőzést rendez a Székesfehervári Délivásutí és Kereskedelmi Alkalmazottak futball csapataival a következő sorrendben: 3-5 óráig a Kereskedelmi Alkalmazottak I. sz. csapata a DV. 2-ik csapatával, a DV. 1. sz. csapata a SZTC. 2-ik csapatával 5-7 óráig meri össze erejét. A mérkőzés 20 filléres belépőjeggyel tekinthető meg.

A bor és vármegyénk. Fejérvármegye alispánja véleményezés végett áttette a gazdasági egyesülethez Esztergom vármegye törvényhatósági bizottságának átiratát, melyet a boritaladó leszállítása és a csigor boritaladó teljes eltörzése tárgyában a vármegye törvényhatóságához intézett. Esztergom vármegye törvényhatósága ugyanis kimondotta, hogy a boritaladó leszállítása és a szőlőtermelők által úgy a saját, mint munkásaik által fogyasztott bor italadójának teljes eltörzése iránt a kormányhoz és a képviselőházzal felterjesztést intéz. E határozatot csatlakozás céljából megküldötte az összes vármegyék törvényhatóságainak, kibővíve azzal a kívánsággal, kérelmezze, hogy a bortörvény azon szerelmek részét, amely a 4 holdnál nagyobb szőlőbirtokoknak az ugynevezett munkásbor készítését megtiltja, helyezze azt hatályon kívül és csak munkásor készítésének az engedélyezését a 4 holdnál nagyobb terjedelmű szőlőbirtokkal rendelkező tulajdonosokra is terjessze ki. A gazdasági egyesület foglalkozván az ügyről, Esztergom megye átiratát mindenben magávé tette s ily nemű átiratot fog intézni a vármegye törvényhatóságához. A törvényhatóság az üzi közgyűlésen fog a dologgal foglalkozni.

A balatonvidéki. Persze a vasutat értjük fehérvári embernek elég ha azt a nevet hallja s dühbe gurul, mint egy megáncolt oroszleány. Hogy fűtyül nekünk, hogy be is fűtyült már, azt nem említjük, hanem fölemlíjük ezt a csoda-bogarat, a mely a kezünk közt van. A vasúti jegyek árában érdekes újítást találtunk. A személy forgalomra a II. osztályon vasúti jegyet állítanak ki, a mely 30 fillérbe kerül, de — hall meg ó világg! — Szerégyes és Bőrgönd között egy II. oszt. jegy ára kerek 4, mondá négy korona. Ennyit fizetnek minden halandóval. Ennyit fi-

zetett az az uriember is, a ki nekünk a jegyet örök emlékül átadta. Hogy mi ez? tudatlanság vagy tévedés vagy rosszakarát — nem tudjuk. De az bizonyos, hogy mi fehérváriak és fejérmegyeiek a magyar államvasutak részéről semmiféle méltánytalanságot nem tartunk már lehetetlennek.

Tenyészeszarvasmarha díjazása. A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület szeptember 19-én d. e. 11 órákor Ercsiben, szeptember 26-án d. e. fél 9 órákor pedig Kálozon tenyészeszarvasmarha díjazást fog tartani. Díjaztatni fognak Ercsiben: Ráckeresztur, Baracska, Martonvásár, Erd, Ivácsa; Kálozon: Soponya, Nagyláng, Kisiang, Sárkeresztur, Sárszentágota kőszágek köztenyésztéséből származott, kizárólag (100 holdnál kisebb birtokkal bíró) mezei gazdák tulajdonát képező vöröstarka tenyésztelének és üszök. A díjazásból nagybirtokosok és gazdasági cselédek szarvasmarhái ki vannak zárva.

Éjjeli skandalum. Osváth Sándor rendőre a Zichy-igetben pénteken éjjel egy katonát intett rendre, aki vig nótázással vorte fel az éjszaka csendjét. Alig telett bele egy fétóra, a katonát újra botránycsináláson érte Osváth. A Korzó kávéház előtt nagy kalibertü verekedést rögtönzött két ineszárossgóddal, akik bevették a fejét. A katonát nagy megerőltetéssel a laktanyába cipelte a rendőre, ahol a hadflak szimpátiája a következőképpen nyilatkozott hogy a fogoly hadfl iránt: Rárohantak Osváthra, letépték ruháját s bizony alaposan cibánnak vele, ha időközben egy tiszt nem vetődik arra. A katonai hatóság kezébe vette az ügyet.

A balatonparti vasut átjárói. A balatonparti vasutat tudvalevőleg arra kellett rászorítani a városi hatóságnak, hogy a határunkba eső utvonalt átjáróit szélesítse ki. Különböző eljárások, feliratok, küldöttségek után végre rendbe hozták az utatjárókat. A kiszélesített utatjárók átvételére kiküldött nagyobb bizottság ma utazott ki a határunkba eső vasutvonatra, hogy az átvételt eszközölje.

Beírás. Az iparos-inasiskolánál az 1909—1810. tanévi beírások szeptember 5-én és 8-án, délután 2 órától 5 óráig tart. A tandíj 4 korona, melyet mindjárt beírások kell megfizetni. Az egy műhelybe tartozó tanulók egy időben menjenek felvételre, különben nem tudják őket különböző tanítási napokra beosztani. Az iparisk. igazgató.

A csöszli gyilkosság. Megdöbbenő szenzációja volt a hémeke Leposa Imre csöszli földmives rémes bűntette, aki két gyermekét megölte s aztán harmadik gyermekét, feleségét és önmagát akarta kivégezni. Az esetet részletesen megírták a helyi és fővárosi lapok. Az igazság csak ott sántikált, hogy a főbűnös nem Leposa Imre volt, hanem a felesége, aki a csöszliek állítása szerint feslett életével szinte behajította férjét a kétségbeesésbe. Férjét elhagyva a kőőrök után ment s férje hasztalan kérte visszatérésre. A gyilkosság után az asszony egész közönyösen vette gyermekei halálát, örült férje elzártságának, hogy többé nem lesz az utjában. Csözön mindenki Leposa Imrén s nem a feleségén sajnálkozik.

Nagy tűz. Tordasról írják: Kedden este nagy tűzvész pusztított a községben. Dreher Antal földbirtokos három cselédháza leégett. A kár több mint 10.000 korona, mely azonban biztosítás útján megtérül. A tűz oka ismeretlen.

Szerencsétlenség. Szerencsétlen véget ért Till József vészesdobozó fiu. Ebédet vitt apjának s hogy a messze utat könnyebben elviselje, felkérdezkedett Pálkás József kocsijára. A kocsiból a deszka kiesett s a fiu oly erősen vágódott ki a kocsiból, hogy súlyos agyrázkódás következtében azonnal meghalt.

Légezerények, gyermekdgyak, kocsk és vasbutorok valamini lakarektüzhelyek nagy választékban állandoan rakláron Márkus Simon Fia cégnél Jóhat-utca 16.

Rövid hírek.
Helybeli hír. Bircsák János mészárossegéd és Hitenstreich Henrik kovácssegéd, akik most, mint tartalékosok szolgálják a házat, az Őszutcaiban keményen összeverekedtek. Bircsák persze oldalfegyverével hátba szúrta kollégáját, akit életveszélyes sebesüléssel szállítottak kórházba a mentők.
A lovasbíróbizottság f. hó 11-én ülést tart a vármegyén.

Nincs már lépfene Rácalmáson. *Megszúnt. Sertésügyek.* Pákozdon Seregélyesen és Abán fellépett a sertésvész. Pákozdon Cziráky Antal gróf 42 db. sertése traptá meg a bajt.

A béresek egymás közt. Hercegfalvához tartozó Karácsony pusztán Pap József és Péntek János béresek keményen összeharcoltak az istállóban. Ezek következményeképpen Péntek a kezébe került vasvillával oldalba suhintotta Papot, sőt a csatározás hevében annyira ment, hogy életveszélyesen hátra szúrta őt. A csendőrok elfogták.

Egy liter bor. Braun Antal martonvásári lakos belátogatott Végh István korcsmájába egy liter borra. Nem fizetett. A fiut pedig, kit a korcsmáros utána küldött, elrakta. Másnap is ugyanilyen módon ivott egy liter bort. Persze most már erősen összetűztek. Így történt, hogy Braun a korcsmároszt veszedelmesen összeszurkálta.

Sikeretlen köszönés. Gróf József móri lakos feleségével sötét este érkezett haza a szőlőből. Az uton találkoztak egy csomó sváb legényvel, akiknek illedelmesen köszöntek. Azok nem vették észre a köszönést és ezen a címen megtámadták és alaposan megszurkálták a hazatérő családot.

Harapós kutyá. Tikász István Basa-u. 1. sz. alatti lakos azon panaszt tette a rendőrségen, hogy Mihály József kárpitos vadászkutyája ma délelőtt 9 óra tájban a lakásból kiszabadulván, az udvaron levő Feri nevű fiát bal arcán megharapta, úgy, hogy súlyosabb természetű sérülést szenvedett. A fiut orvosi gyógykezelés alá vették, míg a harapós vadászkutyát a rendőrség kiszállította megfigyelés végett a gyepmesteri telepre.

Lopás a földön. Beczei János váli földmives 24 csomó árpaát valaki a földről eltulajdonította. A csendőrség részen áll.

Nazarenus hadi. Nagy István nagydorogi lakos egyikkel ezéltit tagja volt a 69 es gyalogezrednek. Hogy kitöltötte a katonasort, áitört a nazarenus vallásra. Persze így egy kis baj állott elő, mikor újra katonának állott. A nazarenusnak t. i. nem szabad a kezébe fegyvert fogni. A mi katonának nem is fogta meg a fegyvert, azért Budapestre szállították, hogy ott bőrtönbe csukják.

ZENEISKOLA | Van szerencsém az igen tisztelt szülők szives tudomására hozni, hogy zeneiskolamba (Távirda-utca 21 sz. sajtó ház) a tanítványok felvételt f. évi szeptember hó 1-én megkezdem. A zeneiskolába kezdők és haladók felvétetnek mindkét nemből; hegedű; zongora, cimbalom és énektanfolyamra. Tandíj mérsékelt. Az oktatás az orsz. m. kir. zeneakadémia tanterve szerint történik. Tisztelettel Jámor Zsigmond zenetanár.

Szerkesztői Üzenet

L. Gy. Köszönöm nagyon. Szinte kiesordult a szájam szélén, a mikor olvastam a tudom, hogy a többi olvasók is így fognak vélekedni. De hát nem borzulas vétek-e, hogy te az ilyen tollat roszdában hagyod? Megjegyzem, hogy többé töleem pihenni nem fogsz.

Többeknek. A tárca egy-két számára elmaradt, részben a nagyon értékes nagy beszéd miatt, a mivel püspökünk megörvendozlette az országot, részben pedig, mert egy kicsit várakozni kell. A nyomda gömbölyű direktora ugyanis annyira el volt ragadtatva tárcáink bájos értékeitől és értékes bájától, hogy két méterházaa uj betűt hozatott, hogy Amerikát, illetve élményelmet így fölhozzítja. Tehát egy kicsit be kell érni az ujnak a régiit.

D. Értésülésünk szerint a kintorok csak a szoroson vett egyházi ügyekben tartoznak az egyházi hatóság alá. Egyébként a fegyvelom köröbe vágó ügyeiket a civil hatóság ntézi. Ez az egyházi hatóság álláspontja.

p. b. A dolgot jó volna szóval megbeszélni.

Székesfehérvár szab. kir. város arvaszékeitől.

2604|1909. szám.

Árverési hirdetmény.

Szféhvár szab. kir. város arvaszéke Al-másky János és érdektársai tulajdonát képező:
1. a székesfehérvári 5867 számú telekkönyvi betétben A. I. 1. 2. sor 1255 és 1256 hrszámok alatt felvett 418 □-öl területű kertnek a tóváros-

LEGJOBB CIPÓTISZTÍTÓSZER

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melege: ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kiparólgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Pályázat.

A hercegfalvai plebániához tartozó **Kokasd** pusztai apátságadalmi tanítói állásra szeptember 15-iki határral pályázatot hirdettek. A kellően felszerelt folyamodványok Vajda Ödön apát ur öméltóságához címezve a hercegfalvai plebánia hivatalhoz (Fejérmegye) küldendők. Az állás szeptember 25-ikén foglalandó el.

Javadalom:

Kézpénz az uradolomtól	400 K	és korp.
Buza	936 kg.	148 " 76 f. ért.
Rozs	720 kg.	88 " 40 " "
Árpa	620 kg.	74 " 40 " "
Mustarbirka	2 db.	20 " — " "
Tehéntartás	2 db.	100 " — " "
Sertéstartás	8 dr.	24 " — " "
Kőso	34 kg.	8 " 16 f. "
Tüzifa (hasáb)	10 m ³	70 " — " "
Tengeri föld	2 hold.	60 " — " "
Kenderföld	1 hold	30 " — " "
Lakás és szükségesség mel-lék helyiségek		200 " — " "
Kert		20 " — " "

Kötelesség: a Kokasdi apátság uradalmi osztatlan elemi iskola növendékeit oktatni.

Dr. Berger Máté,
ciszt. r. lelkész, igazgató.

Kellemetlen BÖRKIÜTÉS

Alapvetően szerint minden kúrussal szemben ellenéke vagyok, ezazt orvosság keltelem magának. És így felő szájonál gyuladásaánt az orvot igénybe voltom. Négyheti orvosi kezelés után javulás nem állt be! A receptelt egy más orvoshoz mentem. Hat hét után ismét semmi javulás nem volt észlelhető. Így egy fél évem át próbálgattam 8 orvostól voltom, de teljes gyógyulásom nem íjettem. Egyezem csak egy énekemő a **Zucker-féle szabadgyógyasppant** a **Zucker-krémet** ajánlotta — s mi a csoda, azül engemet most megillott — 5 nap után a kellemetlen bőrvisszatag **teljesen elmult**, a bőrgyógyászatot lehámlott s a bajtól megszabadultam. Amit 6 orvos egy fél évben nem volt képes elérni, azt a Zucker-féle szabadgyógyasppant, a "Zuckerkrém" egyetlenben 5 nap alatt helyrehozta. Több ezem, kik bőrbőrbő, bőrküütésben, bőrvisszatagban, pattanásban stb. szenvednek, hasonlóképen nyilatkoznak a **Zucker-féle szabadgyógyasppant**ról, mely gyorsan s biztosan hat s amely több orvos által ajánlaltak s több orvoszeret bevállott. Darabjának ára (15¹/₂-ig) 1 kor. és (8¹/₂-ig) 2.50 kor. (érősebb hatás). Ehhez hozzávélő **Zuckerkrém** (szirintant) a bőrkérek legáltalán-sább s legemerebb alakja. Tubus ára 2.50 kor., kis tubusban 1.35 kor.

Figyelni kell a kizárólag átitált, használt ércelti csomagolásra és ne engedjünk rábeszélések, holmi „pótczerék” vásárlása ellenében. A Zucker szabadgyógyasppant és a Zuckerkrém nem pótolja semmit.

Valódi kapható **Székesfehérvárott STEINER BELA drogeriájában.**

ban, 710 □-öl területű Széchenyi-utcai háznak és udvarnak 28.000 korona kikialtási árban.

2. Ugyanazon tkvi betétben A. II. 1. sor 5653 hrsz. alatt felvett 1 hold 811 □-öl területű szélsőhegyi szőlőnek természetel együtt és A. II. 2. sor 5654 hrsz. alatt felvett 96 □-öl területű lakóháznak és udvarnak 7000 k. kikialtási árban.

3. Ugyanazon tkvi betétben A. III. 1. sor 5906 hrsz. alatt felvett 2 hold 244 □-öl területű felsőhegyi szőlőnek természetel együtt és A. III. 2. sor 5907 hrsz. 148 □-öl területű lakóháznak és udvarnak 11.000 kor. kikialtási árban gyámhatóságú önkéntes árverésen leendő eladását a 2604/árv. 1909. számu véghatározatával elrendelte.

Az árverés megtartására határidőül: 1909. szeptember hó 11-ik napjának d. e. 9 óráját az arvaszék hivatalos helyiségében (Szögényi Maric-u. 1 szám I. em.) kiützi. A fentjelzett ingatlanok a megállapított kikialtási áron alul el nem adainak. Árverezni szándékozók tartoznak az elárverezendő ingatlanok kikialtási árának 10%-át készpénzben a kiküldött arvaszéki tñüők kezéhez lefizetni. Vevő köteles a megvett ingatlan vételárát 3 egyenlő részletben megfizetni és pedig az első részletet az árverés eredményéhez kepest megkötenő adásvevést szerződéss gyámhatóságú jóváhagyástól számított 15 nap alatt, a második részletet ugyanazon időtől számított 2 hónap alatt, a harmadik részletet, melybe a bánatpénz kamat nélkül beszámítandó ugyanazon időtől számított 3 hónap alatt, mindegyik részlet után az árverés napjától számított 6 %-os kamattal gyámpeánztárba befizetni.

A mennyiben vevő a vételár befizetését elmulasztaná, bánatpénzt elvesztí.

Vevők tartoznak a megvett ingatlanokra vonatkozólag kötenő adásvevést szerződések az árverés gyámhatóságú jóváhagyásától számított 15 nap alatt az arvaszéknél bemutatni. A szerződés készítésével és a tulajdonjog átírásával felmerülők költségek, valamint kirovandó illeték vevőket terhelik.

Vevők a megvett ingatlanok birtokába a gyámhatóságú jóváhagyáskor lépnek, de az időtől fogva 6ket illeti a haszon, de ez időtől fogva tartoznak a hegyköltséggel együtt viselni.

Székesestelhervár szab. kir. város arvaszékeinek 1909. évi aug. hó 24-én tartott üléséből.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Pályázati hirdetmény.

Nagyperkátá községben a segédjegyzői állás folyó évi Szeptember 20-ától jövő évi október 1-éig ideiglenessen megüresedvén, felhivatnak mindazok, kik ezen ideiglenes állást elnyerni óhajtják, hogy kérelmükkel mielőbb joruldjanak Vértési Vencel Nagyperkátá község jegyzőjéhez.

Évi fizetés 1000 korona havi részletekben és egy butorozott szoba fűttessel. Jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Nagyperkátá, 1909 évi szeptember hó 2-ik napján.

Vértési Vencel.
jegyző.

Műtrágya

a legjobb és legjutányosabb árban kapható a helybeli keresztény fogyasztási szövetkezet fő és fióküzletében.

Füüzlet: Szőgyény-utca. 1.
Fióküzlet: Zámoly-utca 33.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét sajtószerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leg gondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéremélt!
Megtakarít fáradságot és vesződséget
kíméli emélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztsága 30.000 koronával szavatoltatik.

ROPS

biztonsági gyorsfőző!

Tűzveszély kizárva.

Ha felberül — elalszik.

Szezs ki nem folyhat.

Szezs fogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasár- és háztartási cikkeket árusító üzletokban.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektust ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részvény-Társaság
BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/69.

Helybeli elárúsítók:

Knazovitzky Elemér, Krén Ignác, Róth Sándor,
Schlamradinger Gyula, Burg Herman és
Ifj. Dittmar József.

Nagyobb uradalom biharmegyei pincészetében circa 750—800 hecto összirtartalmu, teljesen jókarban levő

boros hordók

kerülnek eladásra.

Venni szándékozók bővebb felvilágosításért forduljanak Fuhrmann Antal erdőmester urhoz, Kaposvár.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruhák raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

börkabátok, utazó bundák,

raglán-felöltők, kabátok.

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusító ezen védjeggyel ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusító ezen védjeggyel ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
SZÉKESFEHÉRVÁR.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

Keil-lack

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-ténymáz képereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden-színben.
Keil-féle legfinomabb cipőcrém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Flits Pál és Langraf Gábor és Fia cégnél, Székesfehérvárott.

Bicske: Köller Szilárd.
Devecser: Böhm József.

Sárbogárd: Braun Miksa.
Veszprém: Bakos Kálmán.